

Afghanistans IT-minister Amirzai Sangin talar på ett seminarium på Sida.

”En månad för att ringa ett samtal”

Nuförtiden kommer det sällan ut några framgångssagor från Afghanistan, men det finns ett par. Landets utveckling inom IT-sektorn är en sådan. Mycket tack vare landets IT-minister Amirzai Sangin, som i 22 år bodde i Sverige.

Text & bild | Erik Halkjaer

Amirzai Sangin befinner sig i Stockholm ett par soliga dagar i maj. Mellan möten med näringslivsminister Anna-Karin Hatt och representanter för bland andra Telia och Sida ger han ett par intervjuer. För Dagens Industris reporter berättar han en historia, som sen inte återges i den publicerade artikeln:

– För några år sedan stötte jag på en man i Panshirdalen som berättade att han, före det fanns mobiltelefoni i Afghanistan, gick i fyra-fem dagar till en väg för att sedan vänta på en buss till stan för att ringa ett utlandssamtal. Väl i stan fick han skriva upp sig på en kölista till en satellittelefon. Då kön var lång brukade han ta bussen tillbaka och gå hem igen. För att sedan någon vecka senare göra samma tur för att ringa själva samtalet. Det tog honom en månad att ringa en vän i utlandet.

När Amirzai Sangin kom tillbaka till Afghanistan 2002 fanns det 15 000 telefonlinjer i landet. De var jämt fördelade mellan städerna Kabul, Mazar-e-Sharif och Herat. Någon linje mellan städerna eller ut ur lan-

det fanns inte. Man kunde alltså bara ringa till någon i samma stad som man bodde, om man nu bodde i någon av dessa städer, vilket majoriteten av befolkningen inte gjorde.

Nästan alla har en mobil idag

Idag täcks 90 procent av Afghanistan av mobiltelefoni. Det finns drygt 21 miljoner mobiltelefoner i landet. Räkna man inte med barn under 18 år innebär det att nästan alla vuxna afghaner har en mobiltelefon.

– Om ett och ett halvt år ser vi att 80 procent av landet har 3g-täckning, säger Amirzai Sangin.

En välutvecklad IT-sektor är för ministern, som under 1980- och 1990-talet jobbade inom gamla Televerkets satsning på mobiltelefoni i Sverige och andra länder, en förutsättning för att ge fler människor i Afghanistan tillgång till bra utbildning och hälsovård.

En stor del av framgångssagan bakom den explosiva IT-utvecklingen är ett gott investeringsklimat. Sangin och hans kollegor har satsat på låga skatter för investerarna och löften om rättssäkerhet, att inte låta investerarna hamna i kläm i en snårig byråkrati. Detta har också lett till förhållandevis låga samtals- och abonnemangskostnader, enligt Sangin.

Till de kritiker och företagare som klagar på korruption har Sangin bara ett råd:

– Kan man inte säga nej till korruption ska man inte investera i Afghanistan. •

Unikt projekt höjer kvaliteten på utbildningen

I april kom 13 afghanska lärarutbildare till Karlstad universitet för att lägga fram sina magisteruppsatser. En av dem var Shafiullah Sharifi.

Text | Robin Knutsson, Karlstad universitet

Under de över 30 år som Afghanistan varit drabbat av krig har många i den utsatta befolkningen gått miste om utbildning, men från att en miljon barn gick i skolan för tio år sedan går nu sex-åtta miljoner i skolan. Numer söker drygt 200 000 afghaner även till universitetet.

Trots att allt fler vill studera vidare på högskolan är antalet platser fortfarande få. Bara mellan 30 000 och 40 000 kan räkna med att få plats.

– Vi har gjort stora framsteg, men för att utvecklas behöver vi bygga ut universiteten, säger Shafiullah Sharifi. Problemet ligger inte hos folket, vi vill studera. Problemet ligger hos regeringen som inte kan tillhandahålla tillräckligt med studieplatser.

Skolan har fått starkare ställning

Allmänhetens inställning till utbildning har också förändrats dramatiskt de senaste tio åren. Många ser numer skolan som en viktig del av vardagen.

– Förr frågade man folk vad som var viktigt för landets utveckling och de svarade alltid vägar, el och liknande, säger Shafiullah. Givetvis är utbyggnaden av infrastruktur fortfarande prioriterad, men det finns en tydlig tendens att folk även anser att utbildning och hälsa är viktigt.

Utbildningsprojektet som Shafiullah är en del av heter Lärarutbildares magisterprogram (Teacher Educators Master Program, TEMP), ett unikt samarbetsprojekt mellan Karlstad universitet, Afghanistans utbildningsdepartement, Sida och Svenska Afghanistankommittén som syftar till att höja kvaliteten i den afghanska lärarutbildningen.

Projektet pågår under perioden 2012-2014 och totalt utbildas cirka 80 lärarutbildare. •

Läs mer om TEMP på www.sak.se

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommerciell-inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.